

BULGARİSTAN BİLGİ NOTU

ŞUBAT 2024

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

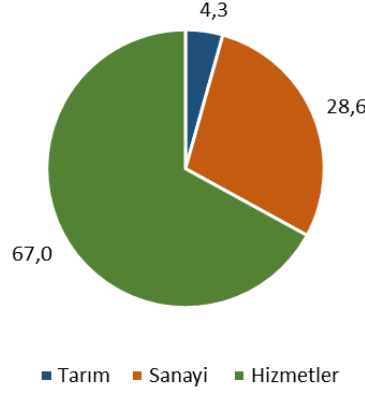
GÖSTERGE	DEĞER	2022	2023	2024
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	89,1	103,1	110,3
Büyüme	%	3,4	1,7	3,2
Nüfus	Milyon Kişi	6,4	6,4	6,4
Kişi Başı Gelir	USD	13.821	16.087	17.320
Enflasyon	%	14,3	4,7	2,2
İşsizlik Oranı	%	4,2	4,6	4,4
Cari Denge / GSYH	%	-0,7	0,0	0,1
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-0,8	-2,8	-3,2
İhracat	Milyar USD	50,3	48,5	-
İthalat	Milyar USD	58,1	54,0	-

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Ekim 2023, Trademap

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Bulgaristan İstatistik Ofisi, 2022

Sovyetler Birliği'nin bir parçası olan ve Birlik'in dağılmasıyla ekonomik ve politik olarak yeni yollar arayan Bulgaristan 1990'ların başında fiyat kontrollerinin serbestleştirilmesi ile enflasyonun yükseldiği, grevlerin arttığı bir dönem yaşamıştır.

Özel sektörün borcunu hafifletmek için sıkı mali disipline giden ülke uluslararası finans kurumlarının yardımları ile ekonomik istikrar sağlamaya çalıştı. 2004 yılında hem Avrupa Birliği hem de NATO üyesi olan eski Sovyetler Birliği ülkesi, küreselleşmenin etkisiyle 2000 ile 2008 yılları arasında % 5,8'lik yüksek büyüme yaşadı. 2000 yılında işsizlik oranı ve milli gelire oranla kamu borcu sırasıyla % 18 ve 73 iken 2008 yılında bu oranlar sırasıyla % 5,6 ve 14,7'ye kadar geriledi. 2009 yılında Küresel Finansal Krizi'nin etkisiyle % 3,3 daralan Bulgaristan'da Avro Krizi'nin de etkisiyle büyüme oranı 2010 ile 2019 yılları arasında % 2,1 seviyesinde gerçekleşti.

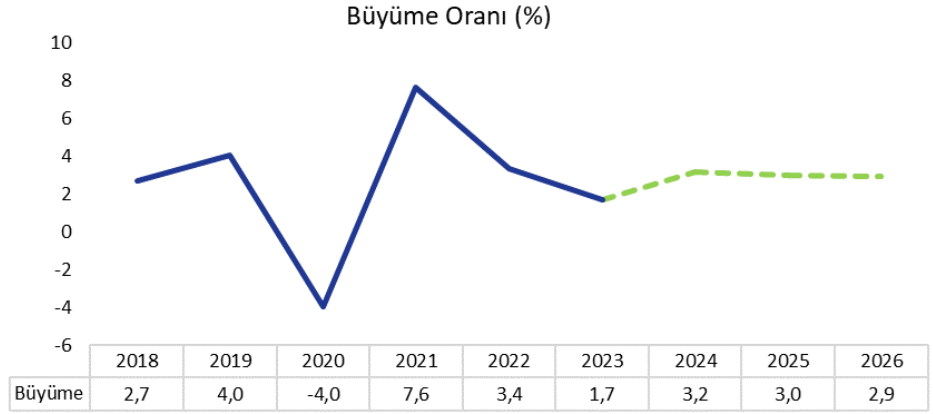
Tarım, sanayi ve hizmetlerin Bulgaristan ekonomisindeki payları 2022 yılında sırasıyla % 4,3, 28,6 ve 67 olmuştur. Ekili arazinin % 60'ında un, mısır, ayçiçeği yetiştirilmektedir. Ülkede, 2021 yılında 7,3 milyon ton civarında buğday üretimi yapılmıştır. Otomotiv, elektronik, tekstil sektörleri ülke sanayisinde öne çıkan sektörlerdir. Kömür, bakır ve kurşun madenleri çıkarılmaktadır.

AR-GE harcamalarının milli gelirin binde 9'una yakınına oluşturması, beyin göçü gibi sorunlar Bulgaristan'ın teknoloji ve inovasyonda önüne çıkan engellerdendir. Yenilenebilir enerji, altyapı iyileştirmeleri ile önemli ticaret rotaları üzerinde bulunan ülkenin hem ihracat hem de yatırım yönünden olumlu gelişmeler yaşayacağı tahmin edilmektedir.

2019 yılında mal ve hizmet ihracatının onda birini oluşturan turizm gelirleri 2020 yılındaki salgın ile 4,9 milyar USD'den 1,8 milyar USD'ye kadar gerilemiştir.

BÜYÜME: 2020 yılında %4 daralan Bulgaristan ekonomisi, 2021 yılında %7,6 büyüyerek güçlü bir toparlanma yaşamıştır. Nisan 2021'den beri beş seçim yaşayan ülkede tarım sektörü 2021'in başından beri daralmaktadır. İmalat sanayi ve madencilik sektörleri 2021'in başından itibaren %15'in üzerinde gerçekleşen büyümeler ile güçlü toparlanma yaşamaya başlamış, 2022'nin son çeyreğinde büyüme %7'ye gerilemiştir. İnşaat sektörü de yıl genelinde %7,4 ile 2022 yılında Bulgaristan ekonomisinin %3,4 büyümesinde sürükleyici olmuştur. Toptan ve perakende sektörü %1 ile manşetin altında büyüme yaşamıştır. 2023 yılında %1,7 büyüdüğü tahmin edilirken 2024 yılında Bulgaristan'ın %3,2 büyümesi beklenmektedir.

Kaynak: IMF KEG Ekim 23

2. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönler: Avrupa'nın önemli bir noktasında bulunması ve stratejik konumu sayesinde ticaret için önemli bir geçiş noktası olması, doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turizm potansiyeli yüksek bir ülke olması, AB üyesi olması ve düşük iş gücü maliyetleriyle yabancı yatırımlar için cazip bir pazar olması, verimli tarım arazileri ve tarımsal üretimdeki potansiyel barındırması.

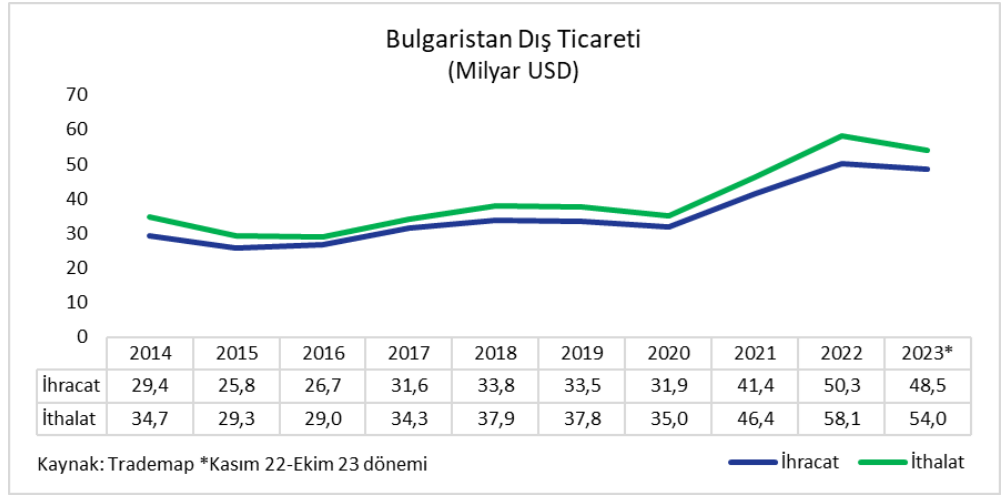
Zayıf Yönler: Yolsuzluk düzeyleri ve etkili yönetim konusundaki zayıflıklar ülkenin gelişimini etkileyebilir. Eski altyapı sistemleri ve bazı bölgelerdeki altyapı eksiklikleri, iş yapma ortamını olumsuz etkileyebilir. Eğitim seviyesindeki düşük seviyeler ve işgücü piyasasında uyumsuzluklar Bulgaristan'ın zayıf yönleri olarak öne çıkmaktadır.

Fırsatlar: AB üyeliği avantajını kullanarak yabancı yatırımları çekmek ve iş imkanları yaratmak. Yüksek teknolojiye sahip sektörlerde büyüme ve gelişme için fırsatlar. Yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanarak enerji sektöründe büyüme şansı.

Tehditler: Komşu ülkelerle ilişkilerde yaşanan gerilimler ve jeopolitik belirsizlikler. Küresel ekonomik dengesizliklerin Bulgaristan ekonomisini olumsuz etkileme riski. Nitelikli iş gücü kaybı ve işsizlik oranlarındaki artış, ülkenin ekonomik istikrarını tehdit edebilir.

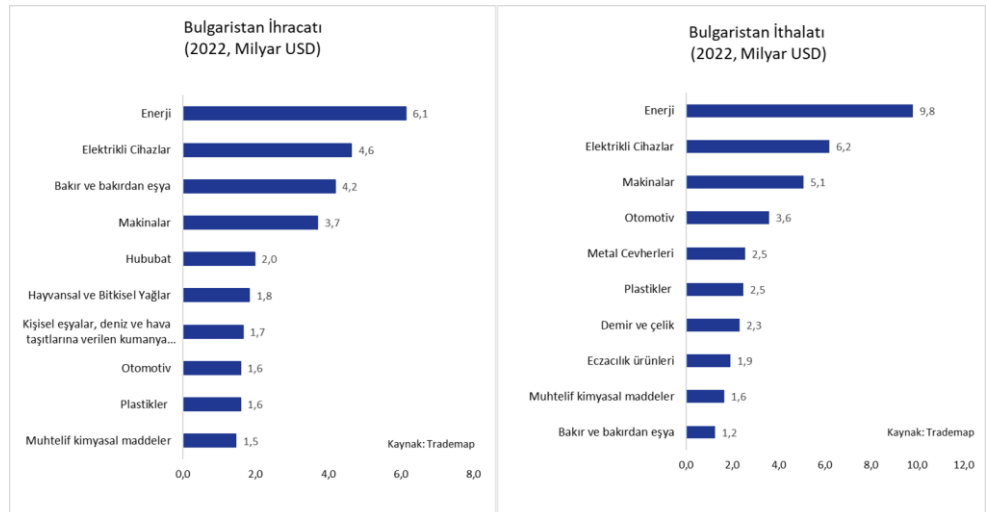
3. DIŞ TİCARET

Bulgaristan, 2013 ile 2021 yılları arasında ortalama 3,8 milyar USD seviyesinde açık vermiştir. 2022 yılında dış ticaret açığı 7,8 milyar USD seviyesine yükselirken Kasım 2022 ile Ekim 2023 arasındaki on iki aylık süreçte Bulgaristan ihracatı 48,5 milyar USD, ithalatı 54 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 5,5 milyar USD olurken dış ticaret hacmi ise 102,5 milyar USD olmuştur.

Bulgaristan dış ticaretinde enerji sektörü öne çıkmaktadır. Bölgesindeki Ukrayna, Romanya, Kuzey Makedonya dahil birçok ülkeye Rusya'dan ithal ettiği petrolü ihraç eden ülke 2022 yılında 6,1 milyar USD seviyesinde ihracat yapmıştır. Almanya ve İtalya'ya elektrikli cihaz ihracatı yapan ülke bu sektörde net ithalatçıdır.

Bakır ve bakırdan eşya sektöründen ihracatı 2022 yılında 4,2 milyar USD olurken 1,2 milyar USD'lik ithalat yapmıştır. Enerji ve elektrikli cihazlar sektörlerinin Bulgaristan ithalatındaki payı % 28 seviyesindedir. Makinalar, otomotiv ve metal cevherleri ithalatta öne çıkan diğer sektörlerdir.

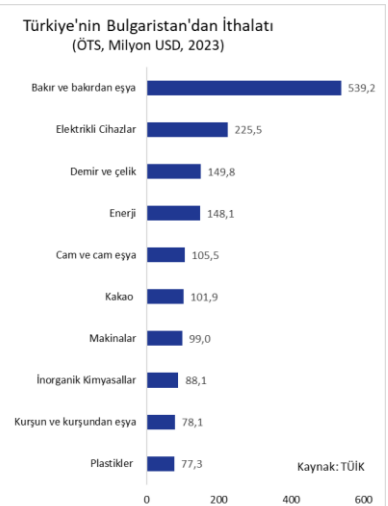
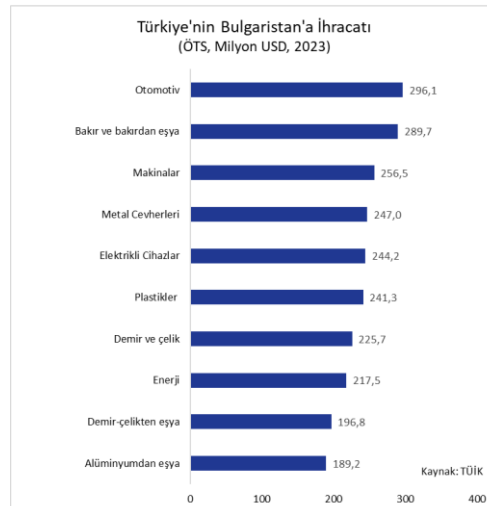
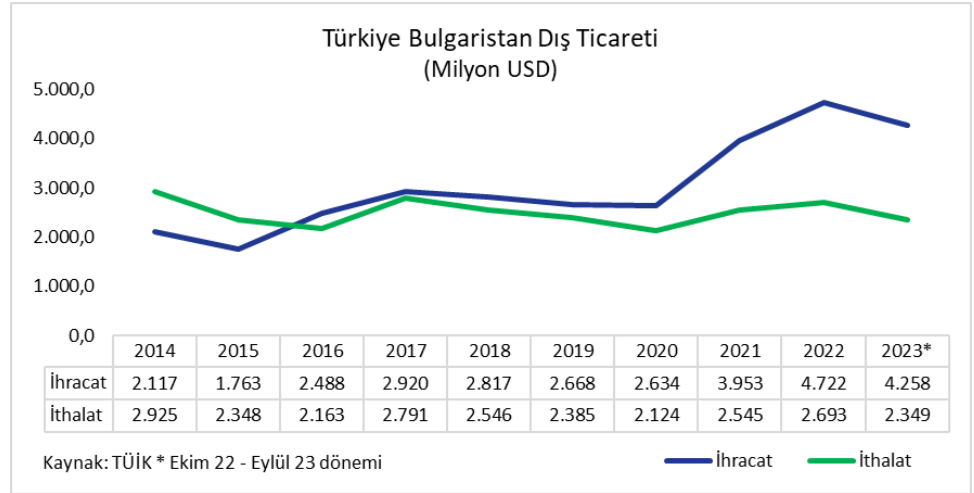

4. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

Türkiye Bulgaristan ile ticaretinde 2016 yılından beri net ihracatçıdır. 2016 ile 2022 yılları arasında dış ticaret fazlası ortalama 708 milyon USD olurken 2023 yılında dış ticaret fazlası 1,8 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Bulgaristan'a ihracatında otomotiv, demir çelik, bakır ve bakırdan eşya, makineler, metal cevherleri, elektrikli cihazlar, plastikler ve enerji sektörünün payı %60'dır.

Türkiye'nin Bulgaristan'dan ithalatında bakır ve bakırdan eşya sektörü öne çıkmaktadır. Yılda ortalama 430 milyon USD seviyesinde olan bakır ve bakırdan eşya ihracatı 2022 yılında 630 milyon USD seviyesine yükselmiş, 2023 yılında ise 540 milyon USD'ye çıkmıştır. Enerji ithalatı ise 2020 yılından itibaren sert düşüşe geçmiştir. Türkiye'nin Bulgaristan'dan enerji ithalatı 2013'te 800 milyon USD civarındayken 2023'te 148 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

     deikiletisim | deikint